

#1 INTRODUCTIE

HOE ALLES IN VERBINDING STAAT

SCAN DE QR EN BEKIJK
DE INTRODUCTIEVIDEO

Je hebt nu geleerd dat alles met elkaar in verbinding staat en dat balans in de natuur erg belangrijk is voor een gezonde planeet.

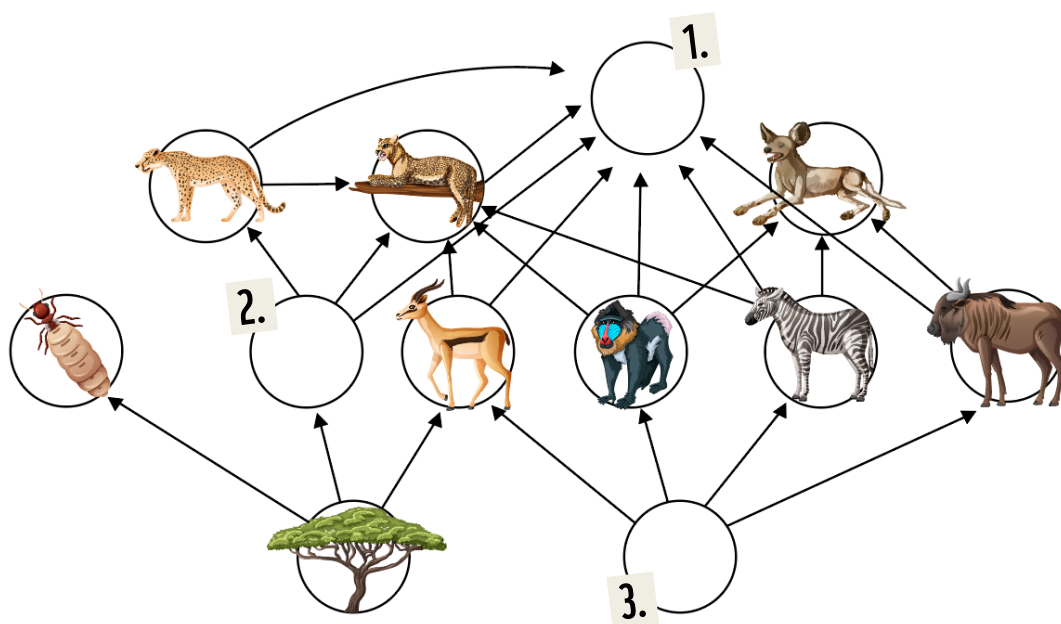
Met deze opdrachten krijg je nog wat meer verdieping over biodiversiteit en ecosystemen en word je uitgedaagd om na te denken over complexe vraagstukken.

OPDRACHT 1: DE VOEDSELKETEN

Dieren en planten worden beïnvloed door veranderingen in de temperatuur. Ze verplaatsen zich of ze verdwijnen. In sommige gevallen vermeerderen ze zich, denk aan bepaalde algensoorten die zich bij het stijgen van de temperatuur in een rap tempo vermenigvuldigen. Deze algen kunnen het water vervuilen of zelfs het koraal aantasten waardoor het verbleekt.

Hieronder zie je een illustratie van een ecosysteem. De pijlen in het ecosysteem geven de voedselketen aan. Vul de drie ontbrekende dieren of planten in. Geef per soort aan waarom deze thuishoort in de voedselketen en wat het gevolg is als deze soort ontbreekt.

Voedselketen van de Afrikaanse savanne

1.

2.

3.

OPDRACHT 2: THE CIRCLE OF MEAT

Misschien denk je er niet altijd zo over na, maar voordat een stukje vlees op je bord ligt, wordt een heel proces doorlopen. Het vee wordt misschien hier gefokt en geslacht, maar de impact van de vleesproductie op de aarde gaat verder dan alleen Nederland.

Zo wordt het voedsel dat wij aan ons vee geven, in Zuid-Amerika verbouwd en vervolgens per schip naar Nederland vervoerd. Om dat voedsel, vaak soja, te verbouwen, moet er vaak honderden hectaren bos worden gekapt. Dat heeft allemaal gevolgen voor de natuur. Verbind de oorzaken en gevolgen door lijntjes te trekken.

OORZAAK

Soja wordt per schip vervoerd

Ontbossing voor sojaplantages

Intensieve landbouw voor veevoer

Transport van veevoer naar Nederland

Veehouderij in Nederland

Consumptie van vlees

Import van veevoer

GEVOLG

Voedselverspilling, energieverbruik bij koken en koelen

Economische afhankelijkheid van buitenlandse leveranciers

CO2 uitstoot, geluidsoverlast voor zeedieren

Uitstoot van vee, ammoniakuitstoot, landgebruik

Bodemvervuiling, watervervuiling door pesticiden en kunstmest

Verlies biodiversiteit, verstoring ecosystemen, toename broeikasgassen

Verkeersdruk op infrastructuur, extra CO2-uitstoot door vrachtvervoer

OPDRACHT 3: WILDLIFE EN VOEDSELKEUZE

Wist je dat de manier waarop ons voedsel wordt geproduceerd, grote gevolgen heeft voor wilde dieren en hun leefgebieden? Veel van de voedingsmiddelen die we dagelijks consumeren, zoals palmolie, soja en vlees, worden verbouwd of geproduceerd op manieren die leiden tot ontbossing, verlies van biodiversiteit en vernietiging van natuurlijke leefomgevingen.

Door bewuster te kiezen voor duurzame voedselopties kunnen we bijdragen aan de bescherming van wilde dieren en hun leefomgevingen. In deze opdracht ga je onderzoeken hoe de productie van een bepaald voedsel invloed heeft op wilde dieren en hun leefgebieden.

A. Geef steeds aan welk gevolg de productie van het voedsel heeft voor wildlife.

Wat	Waar verbouwd of geproduceerd?	Heeft invloed op
Palmolie		
Soja		
Vlees		
Bonen		

B. Bespreek met een klasgenoot hoe je voedselkeuzes kunt maken die minder schadelijk zijn voor wildlife.

OPDRACHT 4: KLIMAATIMPACT VLEGEN

Vliegvakanties zijn een populaire manier om de wereld te verkennen, maar ze hebben een enorme impact op het klimaat. Het is belangrijk om te begrijpen hoe vliegereizen bijdragen aan klimaatverandering en welke alternatieven er zijn om deze impact te verminderen. In de volgende opdrachten ga je onderzoeken hoe vliegereizen het klimaat beïnvloeden en wat we kunnen doen om duurzamer te reizen.

- Kies een populaire toeristische bestemming die je vanuit Nederland alleen met het vliegtuig kunt bereiken (bijv. Bali, Thailand).
- Zoek informatie over hoe massatoerisme het klimaat en de natuur op deze bestemming beïnvloedt (bijv. vervuiling, uitstoot, leefomgeving).
- Bedenk een manier om dezelfde reiservaring op te doen, maar dan op een bestemming die met de trein te bereiken is.